

Column Kennismail van Allard Bruinshoofd: Osama, Obama en waardige Finnen?

Wat hoort niet in dit rijtje thuis? Dat is wellicht een eerste gedachte die bij u opkomt. Ze hebben allen hun plek, kan ik u verzekeren. Met de bekendmaking door de Amerikaanse president Obama van de dood van 's werelds meest gezochte terrorist, Osama Bin Laden, ontstak Amerika in een vreugdestemming die ook de financiële markten (even) niet onberoerd liet.

De Finnen hebben het marktsentiment nog sterker bepaald de afgelopen tijd. In eerste instantie gebeurde dat in negatieve zin na de Finse parlementsverkiezingen, waar nu twee eurosceptische partijen tot de grootste vier behoren. De Ware Finnen behaalden 19% van de stemmen, bijna een vervijfvoudiging ten opzichte van de vorige verkiezingen. De Sociaal Democraten consolideerden op ruim 21% van de stemmen. Laatstgenoemde partij stemde eerder dit jaar zelfs tegen toen de Finse regering afreisde naar Brussel om te gaan onderhandelen over vergroting en uitbreiding van de Europese steunmaatregelen om de schuldencrisis te bezweren. En de Finnen hebben, zoals elk eurozonelid, een veto bij dit soort onderhandelingen. En ook trouwens waar het gaat om het verstrekken van steun aan Portugal, of extra steun aan Griekenland. Met name de spectaculaire verkiezingswinst van de Ware Finnen viel derhalve slecht in de financiële markten. Slechts 0,2% van de ruim 300 miljoen koppen tellende bevolking van de eurozone (5,2 miljoen Finnen, waarvan zo'n 80% stemgerechtigden, met een opkomstpercentage van 70,4%, van wie er 19% voor de Ware Finnen stemde) gijzelde daarmee het marktsentiment.

De recente verklaring van de Ware Finnen in de wandelgangen van de regeringsformatie dat steun aan Portugal bespreekbaar is 'als het de belangen van Finland dient' zorgde daarom voor een zucht van verlichting. Het resulteerde in een sentimentsverbetering die waarschijnlijk ook langer merkbaar zal blijven dan die volgend op de bekendmaking van Osama's dood, waar de wereld in essentie niet anders door is geworden. Met betrekking tot de Ware Finnen blijft het een beetje gissen of men het risico op een Europees politiek isolement als voldoende Fins belang zag om het standpunt te herzien. Wellicht speelt ook de normale transitie van oppositiepartij naar een drager van regeringsverantwoordelijkheid mee. Hoe dan ook, men heeft gekozen voor de waardige oplossing.

Maar net als met de dood van Osama is hiermee de berokkende schade niet hersteld. Het signaal van de Finse verkiezingen dat door de markten luid en duidelijk is ontvangen, is dat het Noord-Europese electoraat steeds minder bereid lijkt om voor de Zuid-Europese landen met problemen de beurs te trekken. Die boodschap kan enkel worden veranderd door elders in Europa navolging te geven aan de Finse waardigheid. In Noord-Europa heeft de politiek tot nu toe bijvoorbeeld weinig overtuigend aan haar kiezers kunnen uitleggen waarom een Europees crisismechanisme ook de Noord-Europese belangen dient. Een flink deel van ons pensioenspaargeld is immers in de probleemlanden belegd. Maar ook in Zuid-Europa zou de noodzaak van budgettaire aanpassing en structurele hervorming beter uitgelegd moeten worden aan de mensen. En vooral ook vóórdat men met de rug tegen de muur wordt gezet door de wispelturige markten.

mei 2011